

Základní škola a Mateřská škola Blansko, Salmova 17
Pracoviště: MŠ Dolní Lhota 177

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Vesele životem!“

Motto: „Děti se mají vychovávat tak, aby se později nevlekly smutně životem a aby nenechaly všechny poklady a krásy světa shnít jen proto, že by k nim nenalezly klíč.“

Antoine de Saint-Exupéry

vypracovala Ludmila Stříbrcká
spolupracovala Bc. Helena Jakubcová
Projednáno na pedagogické radě: 31. 8. 2023
Č.j.: SAL/285/23

Obsah

1. Identifikační údaje mateřské školy.....	3
2. Charakteristika školy.....	4
3. Podmínky vzdělávání	5
3. 1 Věcné (materiální) podmínky.....	5
3. 2 Psychosociální podmínky.....	6
3. 3 Životospráva.....	6
3. 4 Organizace chodu.....	7
3. 5 Řízení mateřské školy	8
3. 6 Personální zajištění.....	9
3. 7 Spolupráce s dalšími institucemi.....	9
3. 8 Spoluúčasť rodičů	9
3. 9 Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	10
3. 10 Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných	11
3. 11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	12
3. 12 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka a dětí s odlišným mateřským jazykem.....	13
4. Organizace vzdělávání	14
5. Charakteristika školního vzdělávacího programu	16
5. 1 Zaměření školy.....	16
5. 2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	17
5. 3 Metody a formy vzdělávání.....	18
5. 4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	23
5. 5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	25
5. 6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka a dětí s odlišným mateřským jazykem.....	26
Neformální kurikulum.....	28
Formální kurikulum.....	34
6. Evaluace	41

1. Identifikační údaje mateřské školy

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Blansko, Salmova 17
Adresa školy:	Salmova 1940/17, 678 01 Blansko
IČO	49464213
IZO RED-IZO	102007411 600106179
Telefon MŠ	515 538 541, 728 009 485
Telefon ZŠ	516 499 551 - 3
E-mail	msdolnihota@zssalmova.cz , info@zssalmova.cz
Adresa internetové stránky	www.ms-dolnihota.cz www.zssalmova.cz
Zřizovatel	Město Blansko
Adresa zřizovatele:	nám. Svobody 32/3, 678 01 Blansko
Jméno ředitele školy:	Mgr. Josef Škvařil
Zástupce ředitele pro MŠ:	Ludmila Stříbrcká
Platnost dokumentu:	Od 1. 9. 2023, schváleno na pedagogické radě 31. 8. 2023
Razítko školy, podpis ředitele školy:	

2. Charakteristika školy

Budova mateřské školy se nachází v okrajové části Dolní Lhoty, integrované části města Blanska, vedle odloučeného pracoviště základní školy (1. – 4. ročník). Mateřská škola je umístěna v samostatné jednopatrové budově.

Mateřská škola je dvojtřídní, s celodenním provozem a kapacitou 54 dětí.

Obě třídy MŠ mají velké herny spojené s ložnicemi, sociální zařízení a šatny dětí. Vybavení hračkami, pomůckami a výtvarným materiálem odpovídá počtu dětí, jejich věku a je průběžně doplňováno a obnovováno. Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby si je mohly děti samy brát. Děti se svými výtvary podílejí na výzdobě interiéru školy.

V suterénu budovy je plynová kotelna a školní kuchyně, nachází se zde i místnost pro hračky na zahradu a sociální zařízení pro děti. Před budovou mateřské školy je rozlehlá zahrada s pískovištěm, průlezkami a domečky.

V blízkosti mateřské školy se nachází velké hřiště, které hojně využíváme ke hrám a sportovním aktivitám dětí. Dolní Lhota je obklopena lesy, loukami, poli a řekou. Toto prostředí nám nabízí spousty činností, kdy se děti přirozenou formou na základě prožitkového učení a zkušeností učí poznávat přírodu a své nejbližší okolí.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné (materiální) podmínky

Mateřská škola disponuje s dostatečně velkými prostory.

Nábytek i ostatní vybavení je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku, je průběžně obnovováno a doplňováno. Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samostatně brát, dobře na ně viděly a vyznaly se v jejich uložení. Jednotlivé třídy mají stanovená pravidla pro jejich využívání nejen dětmi, ale i pedagogy. Děti se svými výtvary podílejí na výzdobě interiéru budovy. Zahrada svým vybavením umožňuje rozmanité pohybové a další aktivity. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Všechny třídy jsou vybaveny klavírem a hudebními pomůckami, k dispozici je pro individuální práci s dětmi Klokánův kufr. MŠ je postupně vybavována TV pomůckami pro motorický rozvoj dětí a pohybové aktivity.

Děti mají prostor a pomůcky pro relaxaci a odpočinek, pro rozvoj kreativity, pohyb, pro rozvoj technických dovedností, pro poznávání živé a neživé přírody, pro rozvoj předčtenářské gramotnosti a předmatematické gramotnosti.

Děti se samy, svými výtvary, podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, dětské práce jsou přístupné rodičům a veřejnosti. I přes velmi dobrou vybavenost chceme dětem ukázat, že k hraní nemusí mít drahé hračky, ale že mohou využívat vše, co v okolí vidí – přírodniny, použitý papír, plasty apod., čímž podpoříme nejen ekologické myšlení, ale také dětskou tvořivost.

Výstupy z koncepce rozvoje školy:

- Oprava chodníků kolem mateřské školy – do 31. 8. 2025.
- Oprava plotu kolem zahrady MŠ – do 31. 8. 2026.
- Oprava okapů na budově MŠ – do 31. 8. 2024.
- Oprava - zatékání terasy – do 31. 8. 2024.
- Vyvýšené záhony na zahradě MŠ – do 31. 8. 2024.

3. 2 Psychosociální podmínky

Ve třídách jsou smíšená oddělení dětí ve věku od 2 do 6 (případně 7) let. Mateřskou školu navštěvují děti z městské části Dolní Lhota, Horní Lhota a z města Blansko.

Při práci s dětmi učitelky respektují věkové zvláštnosti dětí a používají vhodné metody práce odpovídající věku dítěte. Nebráníme se začlenit i děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti s odlišným mateřským jazykem. Ve třídě zpracováváme třídní vzdělávací program. O každém dítěti učitelky vedou diagnostické listy. S dětmi pracují čtyři učitelky, které mají předepsanou odbornou pedagogickou způsobilost.

Pro všechny děti připravujeme návštěvy kulturních pořadů, divadla, výlety, karneval apod., úzce spolupracujeme se ZŠ v Dolní Lhotě, pořádáme společné akce např. společná setkávání, sférické kino, společná divadelní představení, navštěvujeme 1. třídu ZŠ.

Nejstarší děti mají možnost navštěvovat společně s rodiči edukativně stimulační skupiny, navštívit dopravní hřiště v Blansku.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, dětem s menší potřebou spánku jsou nabízeny klidové činnosti. V mateřské škole je podporován zdravý životní styl, děti mají dostatek prostoru pro aktivity dle vlastní volby, spontánní i řízenou činnost.

Stravování zajišťují dvě kuchařky a vedoucí stravování. O chod budovy se stará uklízečka a topič – školník, který spravuje i budovu ZŠ. Celý kolektiv pracuje na základě jasně vymezených pravidel jako tým, který je tu pro děti a jednotně působí na jejich výchovu.

Snažíme se o vytváření úzké spolupráce s rodiči dětí tak, aby mezi námi panovala vzájemná důvěra, vstřícnost a ochota spolupracovat při výchově jejich dětí.

Výstupy z koncepce školy:

- Včasná a cílená analýza prvků rizikového chování a adekvátní reakce na situaci - vyhodnocení na konci školního roku.
- Individualizace vzdělávání dle potřeb dětí – vyhodnocení na konci školního roku.

3. 3 Životospráva

Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava, je zachována vhodná skladba jídelníčku a zdravá technologie přípravy pokrmů (zpracované kritické body pro správnou přípravu pokrmů). Mezi jednotlivými jídly je dodržován interval tří hodin. Děti nejsou do jídla nuceny,

ale učí se je alespoň ochutnat. Je zaveden pitný režim, děti mají k dispozici po celý den nádobu s pitím. Každé dítě má svůj hrníček.

Organizačním řádem je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád. Je flexibilní a umožňuje činnosti přizpůsobit aktuálním potřebám a situacím.

Pobyt venku je dodržován dle režimu dne, ale je přizpůsoben okamžitému stavu počasí – při silném dešti, větru a mrazu pod -10°C se vycházka nekoná. Při pobytu venku mají děti dostatek pohybu na zahradě školy, na blízkém víceúčelovém hřišti, i ve volné přírodě na procházkách po okolí.

Výstupy z koncepce rozvoje školy:

- Podporování pitného režimu – výběr z více nápojů do 31. 8. 2024.
- Motivace dětí ke konzumaci všech jídel – průběžně.
- Zařazování samostatné přípravy jídel dětmi – do 31. 8. 2024.
- Pěstování zeleniny na školní zahradě k vlastním potřebám – do 31. 8. 2025.

3. 4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný a reaguje na individuální možnosti dětí, poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Organizace průběhu dne je dána režimem dne, lze ji podle potřeb a okolností upravovat a měnit. Děti mají dostatek času pro spontánní hru, jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Je dbáno na osobní soukromí dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, zapojovaly se do organizace činností, pracovaly svým tempem. Děti mají možnost využívat koutky a neúčastnit se společných činností. Plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí.

Počty dětí jsou v souladu s vyhláškou. Výjimkou, udělenou zřizovatelem, můžeme třídy naplnit do počtu 27 dětí. Organizačně jsou třídy smíšené.

6.00 – 9.35	hry a činnosti dětí, individuální a skupinové plnění výchovného programu s přihlédnutím k věkovým zvláštěm a respektování přání a požadavků dětí, didakticky zacílené činnosti zaměřené na prožitkové a spontánní učení ve skupinách, frontálně a individuálně
8.40 – 8.45	osobní hygiena
8.45 – 9.00	dopolední svačina

9.25 – 9.35	osobní hygiena, příprava na pobyt venku
9.35 – 11.35	pobyt venku
11.35 – 11.45	osobní hygiena, příprava na oběd
11.45 – 12.30	oběd
12.30 – 14.00	příprava na odpočinek, spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku, klidové činnosti
14.35 – 14.45	osobní hygiena
14.45 – 15.00	odpolední svačina
14.00 – 16.30	volné činnosti a aktivity dětí zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy.

3. 5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny v organizačním řádu a náplních práce pracovníků. Zástupce ředitele pro mateřskou školu pracovníky pozitivně motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým. Plánování pedagogické práce a chod školy je funkční a plně vyhovující. Tým pedagogických pracovníků vypracovává Školní vzdělávací program a Roční plán školy. Na tvorbě ŠVP se podílejí svou měrou téměř všichni zaměstnanci, plně jej respektují, jeho cíle i obsah berou za své.

Rovněž jsou respektovány směrnice a řády školy.

Mateřská škola je malým zařízením, její řízení a organizace je založena především na osobních kontaktech, komunikaci a vzájemné pohodě. Povinnosti a pravomoci jsou všem jasně vymezeny.

Mateřská škola spolupracuje se základní školou, školním pedagogem a psychologem, výchovným poradcem, zřizovatelem a odborníky, kteří poskytují pomoc při řešení individuálních a vzdělávacích problémů dětí (PPP Blansko, SPC Blansko)

Výstupy z koncepce rozvoje školy:

- Zlepšení propagace školy – do 31. 8. 2024.
- Podpora týmové práce – do konce platnosti ŠVP.
- Podpora profesního rozvoje – do 31. 8. 2025.

3. 6 Personální zajištění

Všechny učitelky mají předepsanou odbornou pedagogickou způsobilost. Průběžně se dále sebevzdělávají formou přednášek, seminářů a kurzů, které si vybírají z programové nabídky Pedagogického centra v Blansku a v Brně. Zástupce ředitele pro mateřskou školu sleduje jejich další profesní růst a vytváří jim podmínky k dalšímu systematickému vzdělávání. Pravidelně kupuje odbornou literaturu, která je jim k dispozici. Specializované služby jsou zajišťovány příslušnými odborníky.

Pedagogové se chovají profesionálně a v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Jsme pracovním týmem, ve kterém pracujeme na spolupráci, důvěře, tvořivosti, toleranci a vstřícnosti. Vedení školy ponechává učitelům dostatek pravomocí, respektuje jejich názor a podporuje je v tvůrčí pedagogické práci.

Podle možností je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě.

V MŠ pracuje v současné době 9 zaměstnanců, z toho 4 učitelky, 2 provozní zaměstnanci.

Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předepsanou odbornou kvalifikaci.

O stravování dětí se starají 2 kuchařky a vedoucí školní jídelny.

3. 7 Spolupráce s dalšími institucemi

Základní škola, město Blansko, školské poradenské zařízení, SPC Blansko, PPP Blansko, Občanská aktivita Dolní Lhota, SDH Dolní Lhota, Myslivecké sdružení Dolní Lhota, MAS Moravský kras

3.8 Spoluúčast rodičů

Vztah rodičů a učitelek je založen na vzájemné důvěře, otevřenosti, vstřícnosti a ochotě spolupracovat. Učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte a jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při výchově a vzdělávání. Konají společné schůzky s rodiči. Rodiče mají možnost si domluvit schůzky na řešení problémů jejich dítěte. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě.

Spolupráce je zahájena příchodem dítěte do mateřské školy v adaptačním období. Rodiče se mohou podílet na dění a programech konaných v MŠ, aktivně se zapojovat do činností a her s dětmi. Škola je připravena poskytnout rodičům informace z oblasti předškolní výchovy a vzdělávání. Záměrem školy je spolupráci prohlubovat a přispívat ke vzájemné spokojenosti.

3.9 Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V mateřské škole probíhá vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných v souladu s platnou legislativou a v souladu se vzdělávacími potřebami konkrétního dítěte a požadavky zákonného zástupce.

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem a metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky na úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) dítěte se speciálně vzdělávacími potřebami (SVP).

Pokud třídní učitelky vyhodnotí, že dítě má řadu drobných obtíží, které mají významný dopad na jeho vzdělávání, nastaví 1. stupeň podpůrných opatření.

Před vypracováním PLPP stanoví společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte, kde sjednotí společný postup při organizaci PLPP.

PLPP sestavují třídní učitelky. PLPP má písemnou podobu. Učitelky navrhnou v PLPP úpravu metod a forem práce, úpravu organizace výchovně – vzdělávacích činností, hodnocení dítěte a jeho motivaci, pomůcky, požadavky na pedagogické pracovníky, podpůrná opatření v rámci rodiny či podpůrná opatření jiného druhu. Stanoví termín vyhodnocení PLPP. S PLPP je zákonný zástupce seznámen.

Pokud do tří měsíců nebude 1. stupeň podpůrných opatření dostačující, škola požádá školní poradenské zařízení o pomoc, zároveň je zákonnému zástupci doporučeno, aby s dítětem školské poradenské zařízení navštívil.

V případě, že pedagogicko – psychologická poradna nebo speciální pedagogické centrum doporučí integraci dítěte, je školou vypracován individuální vzdělávací plán ve spolupráci se zákonnými zástupci a školským poradenským pracovištěm. Vedoucí učitelka MŠ je pověřena zajistit písemný informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte, bez kterého nemůže být IVP prováděn. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP jsou termíny vyhodnocování naplnění IVP.

IVP může být doplňován a upravován i v průběhu školního roku. Na základě doporučení školského poradenského zařízení umožňujeme také využívání asistenta pedagoga.

Výstupy z koncepce rozvoje školy:

- Intenzivnější spolupráce se Školní poradenským pracovištěm ZŠ a MŠ Blansko, Salmova – do 31. 8. 2024.
- Rozšíření fondu didaktických pomůcek pro děti se SVP – do 31. 8. 2025.

3. 10 Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných

V mateřské škole probíhá vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných v souladu s platnou legislativou a v souladu se vzdělávacími potřebami konkrétního dítěte a požadavky zákonného zástupce.

Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.

Vzdělávání probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) dítěte nadaného

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby, než vyšetření proběhne a škole je poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činností smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením. Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti nadané je ředitel školy, který pověřuje učitele MŠ sestavením PLPP nebo IVP a komunikací se zákonnými zástupci. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Výstupy z koncepce rozvoje školy:

- Intenzivnější spolupráce se Školním poradenským pracovištěm ZŠ a MŠ Blansko, Salmova – do konce ŠVP.
-

3. 11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Učitelky ve třídě, kde jsou zařazeny děti od dvou do tří let, jsou stabilní, mají pozitivní vztah k těmto dětem. Vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu s ohledem na individuální potřeby a možnosti těchto dětí.

Učitelky pomáhají dětem i se zajištěním osobní hygieny, sebeobsluhy, při stravování, pomáhají s výběrem vhodných hraček. Největší prostor věnujeme volné hře těchto dětí. Děti mají dostatek času na odpočinek, v případě, že spí, nejsou buzeny.

Výstupy z koncepce rozvoje školy:

- Zajištění adaptačního období pro děti – do 30. 9. každého školního roku.
- Rozšíření didaktických pomůcek pro děti od dvou do tří let – do 31. 12. 2023.

3. 12 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka a dětí s odlišným mateřským jazykem

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka.

Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

V rámci vzdělávání těchto dětí vypracováváme Plán pedagogické podpory 1. stupně, s těmito dětmi pracujeme individuálně především pomocí demonstračních obrázků, piktogramů, prohlížení obrázkových knih a samozřejmě metodou nápodoby, opakování. Pokud je ve třídě asistent pedagoga, pracuje s dítětem individuálně podle pokynů učitelky a podle individuálních potřeb dítěte.

4. Organizace vzdělávání

V naší práci s dětmi upřednostňujeme tyto činnosti: volnou hru, psychomotorická cvičení, různé výlety, exkurze a návštěvy, kooperativní a námětové hry, práci s přírodním a odpadním materiálem, práci s encyklopediemi.

Nově přichozí děti mají možnost se adaptovat do nového prostředí, zohledňujeme požadavky rodičů na umístění sourozenců a kamarádů do tříd.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřipustné. Volnost a osobní svoboda dětí je v rovnováze s nutností dodržovat ve škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Pravidla soužití máme nastavena. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, nepodporuje se soutěživost. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolních dětí a potřebám jejich života. Při práci s dětmi dáváme přednost metodám prožitkového učení, využíváme přirozené situace. Snažíme se, aby převládala spontánní hra nad řízenou. Využíváme komunitní kruh, tvořivou dramaturgii a řízené individuální a skupinové činnosti.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost. Učitelky se vyhýbají negativním slovním komentářům, nenásilně ovlivňují prosociální vztahy – prevenci šikany.

Ředitel školy využívá maximální možné výše úvazků učitelů a přizpůsobuje rozpis přímé pedagogické činnosti učitelů tak, aby bylo možné jejich co největší souběžné působení v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne. Cílem je zajištění překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin.

Činnosti praktické a intelektové (neboli učivo) jsou pro děti „vzdělávací nabídkou“, souběžné pedagogické působení dvou učitelů ve třídě zkvalitňuje individualizaci vzdělávání:

- dopolední hry a práce dětí v tvořivých dílničkách;
- ranní a komunitní kruh (společné sdílení, plánování, hodnocení, reflexe, diskuse);
- realizace doplňkových programů (práce ve skupinkách);
- pobyt venku (bezpečnostní hledisko, skupinové činnosti na školní zahradě);
- vytváření návyků (stravování, sebeobsluha, pracovní, kulturní);
- tvorba a reflexe portfolií dítěte;
- didakticky zacílené činnosti v menších skupinách či individuálně.

Výstupy z koncepce rozvoje školy:

- Aktivní využívání skupinových technik (tematických skupinových her s řízenou reflexí) – vyhodnocení na konci každého školního roku.

5. Charakteristika školního vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Vychází z podmínek a možností naší mateřské školy, z jejího umístění a využití daného prostředí.

Mateřská škola se nachází v čistém a klidném prostředí, mimo rušné komunikace v těsné blízkosti města Blanska.

Mateřská škola pracuje podle programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole.

Naší filozofií je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé dítě cestou přirozené výchovy, a to po stránce tělesné, psychické, sociální i duchovní a vytvářet základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a chování se ke svému zdraví – předpokladu pro plnohodnotný a smysluplný život. Zároveň umožňujeme dítěti získat pohled na skutečnost, na poznávání přírodního a životního prostředí a podílení se na jeho ochraně.

Vzdělávání a učení probíhá na základě prožitkového učení a zkušeností jako základu veškerého přirozeného poznávání dítěte. Je prováděno vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které učitelka s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného a spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení praktikované předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Příprava na školu je samozřejmou součástí plynulé socializace a kultivace dítěte, součástí přípravy pro život. Probíhá jako přirozené rozvíjení a podněcování specifických možností a schopností dítěte. Využíváme situační učení, kdy dítě samostatně hledá, objevuje, prožívá, a tím získává přímé zkušenosti. Samostatná tvořivá hra a experimentace vede děti k respektování pravidel, samostatnému rozhodování, k vyhodnocení vlastních chyb a k vyrovnání se s nezdary a neúspěchy.

Ve výchovném programu chápeme předškolní období jako důležitou etapu života. Vytváříme podmínky pro správný osobnostní rozvoj dítěte s ohledem na jeho nadání, potřeby a zájmy. Dítěti poskytujeme citovou oporu a porozumění.

V rozvoji dítěte je uznávána dominantní role rodiny, a proto prosazujeme maximální spolupráci s rodinou. Je respektováno očekávání rodičů, jsou informováni o tom, co se ve škole děje a je podporována možnost přímé účasti v přípravě i realizaci některých výchovně vzdělávacích projektů.

5. 2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Záměrem výchovného působení naší školy je vytvořit MŠ rodinného typu s úzkými vazbami na rodiče, které vychází z přirozeného života a z přirozených potřeb dítěte. Chceme umožnit dětem prožít aktivní a šťastné dětství tím, že jim vytvoříme pohodové a přátelské prostředí bez zbytečného spěchu v přirozeném prostředí, kde se budou cítit dobře, kde bude kamarádská nálada, pochopení a láska. Usilujeme o rozvoj samostatných a zdravě sebevědomých dětí cestou přirozené výchovy. Chceme položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, učit je zdravému životnímu stylu, ochraně přírody a životního prostředí, uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání, a to vše společnou cestou s rodiči a s ohledem k tradicím a hodnotám dnešní společnosti.

Myšlenka ŠVP PV je pojátkem mezi všemi činnostmi s dětmi, včetně realizací školních i mimoškolních akcí. Program obsahuje všechny oblasti vývoje dítěte a nabízí taková témata, která seznamují děti s okolním světem, který je obklopuje.

Priority naší mateřské školy:

- **Rodinná atmosféra**

Podporuje přátelství, porozumění, komunikaci, vzájemnou empatii a spolupráci. Poskytuje dětem ochranu, bezpečí, pohodové a radostné prostředí.

- **Zdravý životní styl**

Chráníme své zdraví jako největší lidskou hodnotu. Vedeme děti k zdravému životnímu stylu. Pravidelně se hýbeme, zdravě se stravujeme, dodržujeme pitný režim, hygienické návyky,

dbáme na dostatečně dlouhý pobyt na čerstvém vzduchu, umíme odpočívat, respektujeme individuální potřeby, žijeme ve zdravém a pohodovém prostředí.

- **Kvalitní přírodní prostředí**

Využíváme jej k přímému pozorování živé a neživé přírody, objevování přírodních zákonitostí, k podpoře zdravého vývoje dětí, k pochopení důležitosti ochrany životního prostředí.

- **Spolupráce s rodinou**

Vede k otevřenému přístupu k výchově a vzdělávání. Rodiče mají možnost ovlivnit a dozvědět se, jak bude výchova a vzdělávání jejich dětí pokračovat. Rodiče se velkou mírou podílejí na životě a dění v naší MŠ.

- **Tradice školy**

Přispívají k tomu, aby děti vnímaly, kam patří, že jsou součástí společnosti. Pomocí tradic si osvojují hodnoty naší společnosti, spoluprožívají radost a pohodu s ostatními dětmi školy, rodiči, pedagogy.

5. 3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Záměrem našeho programu je, aby děti poznávaly svět tím, že se učí:

- Dívat se kolem sebe, poznávat sebe sama, chápat druhé a umět se vcítit do jejich pocitů.
- Vnímat důležitost rodiny ve svém životě.
- Být odpovědný za své chování a jednání.
- Zodpovědně přistupovat ke svému zdraví, k přírodě.

Dodržujeme tyto zásady:

ve vztahu k dítěti

- Respektujeme osobnost každého dítěte, jeho možnosti a schopnosti.
- Vytváříme dostatek podnětů k učení a radosti z něho.
- Vytváříme příležitosti praktického poznávání.
- Posilujeme sebevědomí dítěte, jeho důvěru ve vlastní schopnosti.
- Vytváříme rodinné prostředí pro rozvoj sociálních vztahů a pocitu bezpečí dítěte.
- Vedeme děti k pochopení toho, že vlastními aktivitami mohou ovlivnit své okolí.
- Vytváříme zdravé prostředí, s možností prožívat radost a pohodu z prožitého dne.
- Seznamujeme děti se vším, co je pro jejich život důležité.
- Stimulujeme rozvoj řeči a jazyka.
- Poskytujeme dětem pomoc a podporu, pokud to potřebují.

ve vztahu k rodičům

- Usilujeme o partnerské vztahy s rodiči.
- Umožňujeme rodičům aktivně se účastnit dění v MŠ, pozorovat své dítě ve třídě.
- Dáváme možnost spolupodílet se na tvorbě vzdělávacího programu tím, že respektujeme jejich připomínky a návrhy.
- Vedeme s rodiči průběžný dialog o jejich dětech.
- Přehodnocujeme adaptační program s rodiči nově příchozích dětí a domlouváme se na nejvhodnějším postupu.
- Organizujeme společné akce.

ve vztahu k vlastní práci pedagogů a ostatních zaměstnanců

- Vzájemně spolupracujeme.
- Všichni se podílíme na tvorbě a realizaci vzdělávacího programu.
- Známe a respektujeme řád školy, své pracovní povinnosti.
- Vedeme děti ke zdravému způsobu života.
- Citlivě jednáme s každým dítětem.

- Vzděláváme se, poznáváme děti, vyjadřujeme svůj názor.
- Snažíme se efektivně komunikovat i při řešení problémů.
- Učitelky poskytují poradenské služby rodičům, provádějí evaluační činnosti, vedou záznamy o dětech.

Formy vzdělávání:

Volíme formy vzdělávání, které podněcují chuť i radost z učení, podporují zájem dítěte aktivně poznávat nové, získávat zkušenosti a dovednosti a tím porozumět světu, který jej obklopuje. Rovněž dávají možnost prožívat uspokojení z úspěchu a překonání překážek. Učitelům ukazují, jak postupovat dál ve své práci, čím ji obohatit, zlepšit. Učitelé uplatňují individuální, skupinovou i frontální formu vzdělávání.

- **Kooperativní učení**

Děti spolupracují při řešení společných problémů a situací, učí se rozdělovat si sociální role, plánují si činnosti, pomáhají si, radí se, kde začít, jak pokračovat, vyvíjí společné úsilí při řešení problému, mají možnost kontrolovat jeden druhého, mají možnost spojovat dílčí výsledky do větších celků, hodnotit přínos jednotlivých účastníků hry.

- **Prožitkové učení**

Děti mají možnost učit se na základě zkušeností a prožitků, objevují, spontánně se projevují, komunikují verbálně i neverbálně, využívají své nápady, kreativitu, do učení zapojují všechny své smysly, rozvíjejí se po stránce rozumové, učí se logicky myslet.

- **Učení hrou**

Nejoblíbenější a přirozená činnost dětí, rozvíjí celou osobnost dítěte, umožňuje jim reálný pohled na svět a orientaci v něm, poskytuje jim důležité poznatky a rozvíjí jejich intelekt, fyzickou i sociální stránku, má vliv na jejich chování, poskytuje nám informace o prožitcích a pocitech dětí, je to činnost, kterou preferujeme, společně se spontánními hrami v naší MŠ nejvíce.

- **Spontánní sociální učení**

Založené na principu přirozené nápodoby. Proto poskytujeme dětem vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné ve všech činnostech a situacích vyskytujících se v průběhu dne.

- **Situační učení**

Založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dětem srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl.

- **Učení pomocí tvořivosti**

Kreativní myšlení vytváří základnu pro obratné přizpůsobení se novým podmínkám, umožňuje rozmanité a zábavné trávení času. Předškolní děti jsou mimořádně nápadité a tuto dovednost je třeba tvořivými činnostmi podporovat a rozvíjet. Nezanedbatelný je i další význam tvořivosti: - může pomáhat při snižování pocitu strachu, obav, úzkosti a ustrašenosti - pozitivně ovlivňuje zvyšování sebevědomí a průbojnosti - má významný vliv na růst chápavosti a motivace poznávat, zvyšuje zájem o učení - zlepšuje sociabilitu, ochotu ke spolupráci - formuje citové kvality, vztah k sobě a ke světu.

Metody vzdělávání:

- **Pozorování dětí**

Pozorujeme dítě v jeho přirozeném prostředí, při jeho hlavní činnosti-hře, získáváme poznatky o jeho vnitřním světě, co ho zaujalo, jak a co na něj zapůsobilo, jak se vyvíjí po všech stránkách, jak se dokáže sžívat se skupinou vrstevníků, pozorováním zjišťujeme jedinečnost konkrétního dítěte a typické projevy jeho osobnosti, na základě tohoto poznání k dítěti přistupujeme, pracujeme s ním.

- **Rozhovor s rodiči**

Rozhovorem zjišťujeme, jaké má dítě záliby, zvyklosti, jaký má rodina režim a výchovné postoje, získané informace využíváme jako prostředek k poznávání dítěte.

- **Rozbory grafických projevů dítěte**

Posuzujeme, jak dítě pokročilo, jaká je například jeho kresba, co odráží, jak ji hodnotí samotné dítě. Tato metoda nám umožňuje mluvit se zákonnými zástupci o pokrocích dítěte a stanovovat další výchovně vzdělávací postupy.

- **Sebeposuzování učitelky**

Posuzujeme vlastní předpoklady ke vzdělávací práci s dětmi, kriticky hodnotíme své dosavadní znalosti, ujasňujeme si představu cíle, v čem vidíme podstatu své práce, jak děti motivujeme a jak naplňujeme jejich potřeby, rozpoznáváme, kdy je pedagogický proces úspěšný, kdy ne, tím vším zkvalitňujeme svou práci.

- **Individuální přístup k dítěti**

Vycházíme z poznání každého jednotlivého dítěte, chceme jej pochopit, porozumět mu a přizpůsobit výchovné působení jeho potřebám, dáváme do souvislostí již získaná fakta z pozorování dítěte, průběžně si zapisujeme postřehy z pozorování.

- **Metody dramatické a osobnostně sociálního výcviku**

Metody slovní – vyprávění, popis, rozhovor, diskuse, monolog, beseda, objasňování, asociační metody apod.

Metody mimoslovní – pohybové, pantomimické, zobrazovací apod.

Metody průpravné – námětové hry, hry s pravidly, kontaktní hry, rozechřívající a uvolňovací hry, rytmické, pohybové, hudebně pohybové hry, vokální a instrumentální hry apod.

Metody dramatické – simulace, hra v roli, hra s předměty apod.

Metody improvizací – improvizace hromadná, skupinová, sólová, bezdějová a dějová.

- **Ostatní metody a techniky**

Různé stimulační a motivační metody, pestré výtvarné a pracovní techniky, metody respektující pedagogické zásady, relaxační techniky, metody aktivizační, zklidňující, hodnotící apod.

5. 4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Postup při tvorbě Plánu pedagogické podpory (PLPP):

Ředitel školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona). Učitelky mateřské školy (pokud situaci vyhodnotí, že je potřebná) zpracují plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy. Tento plán obvykle sestavujeme i pro děti s odlišným mateřským jazykem. Snažíme se, aby následná schůzka a vyhodnocení proběhly do 3 měsíců. Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory) doporučí ředitel školy zákonným zástupcům dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2 až 5 stupně je doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitele mateřské školy nebo OSPOD. Ředitel školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2 až 5 stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce. V takových případech mateřská škola vypracovává ve spolupráci se zákonnými zástupci

a školským poradenským zařízením individuální vzdělávací plán (IVP). S dítětem je prováděna individuální výchovně vzdělávací práce v MŠ vycházející z doporučení odborníků, kompenzační cvičení, rehabilitační cvičení dle jeho potřeb, schopností. Dítě je zapojováno do společných činností s ostatními dětmi. Tvorba individuálního vzdělávacího plánu je konzultována se zákonnými zástupci, učitelky evidují podněty, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání (PPP, SPC, zákonný zástupce). Ředitel školy ve spolupráci s třídními učitelkami průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jednou ročně, v případě souvisejících okolností častěji.

Ukončení poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně, je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2. až 5. stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se v naší mateřské škole snažíme o to, abychom dokázali vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení, ke komunikaci s ostatními a dosažení co největší samostatnosti. Centrem zájmu je u nás dítě se svými potřebami, možnostmi a odlišnostmi.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů:

Záleží nám na tom, aby předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v naší mateřské škole bylo smysluplné a přínosné. Za tímto účelem volíme vhodné vzdělávací metody a prostředky, které jsou vždy v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními. Za velmi podstatné považujeme citlivý a profesionální přístup k dítěti a pozitivní přijetí takového dítěte. Snažíme se navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace. Využíváme spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby se obracíme na odborníky mimo oblast školství. Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Mezi ně patří uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání. Důraz klademe na osvojování si specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte. Za podstatné považujeme podporování samostatnosti, sebeobsluhy a zvládnutí základních hygienických návyků v úrovni odpovídající věku a možnostem dítěte.

5. 5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

U nejmenších dětí se v jejich prvních dnech a týdnech docházení do MŠ snažíme hlavně o jejich adaptaci na nové prostředí a pomáháme jim navazovat první vztahy s vrstevníky. Děti nezatěžujeme náročnými úkoly, ale dáváme jim čas na prohlédnutí třídy, herny, hraček, zahrady, seznámení se s učitelkami a denním programem. Postupně jsou děti, a to podle jejich individuálních možností, zapojovány do vzdělávacích činností, které rozvíjí jejich fyzické, psychické a sociální schopnosti. Při zdokonalování fyzických schopností a dovedností dětí dbáme na rozvíjení správného držení těla, automatizování již zvládnutých pohybů a zpřesňování pohybů paží a nohou. Vše se snažíme dětem nabídnout nenásilně, formou her. Děti se učí uvolňovat ruku prostřednictvím volného čmáraní prstovými barvami, štětcem, pastelkou.

V dětech pěstujeme smysl pro rytmus, učíme je tleskání, říkadlům a pracujeme s hudebními nástroji. S dětmi se učíme jednoduché hudebně pohybové hříčky. Při vzdělávání dětí dále klademe důraz na podněcování aktivity dětí, rozvíjení jejich zvědavosti, fantazie a soustředěnosti. Děti jsou povzbuzovány k samostatné činnosti i jednoduché hře. Děti se učí pojmenovávat jednotlivé části lidského těla, předměty a činnosti každodenních potřeb, jídlo, správně vyslovit své jméno, příjmení i jména dalších dětí a jsou nenásilnou formou seznamovány s přírodou (zvířaty, přírodními materiály, zeleninou, ovocem apod.), ale i různými předměty, které používají lidé v každodenním životě. Postupně se děti učí rozlišovat čtyři základní barvy a vlastnosti předmětů jako např. krátký – dlouhý, teplý – studený.

Součástí vzdělávání dětí je také péče o jejich řeč. Dbáme na to, aby děti používaly víceslovná pojmenování a jednoduché věty více než gesta. Děti nenásilnou formou učíme jednoduché verše, nová slova a vedeme je k tomu, aby rozuměly slovům při sledování krátkých pohádek (např. loutkové divadlo). Děti podporujeme v jejich citových vztazích k rodině, škole, pracovníkům školy, ostatním dětem a přírodě. Rozvíjíme u dětí pocit osobní jistoty. U dětí prohlubujeme osvojování nejjednodušších pravidel chování v kolektivu (ohleduplnost, poděkování). Vedeme děti k opatrnosti a starostlivosti o sebe i druhé. Nejmenší děti jsou vedeny k tomu, aby se samostatně najedly a napily, a zároveň u jídla dodržovaly přiměřenou čistotu. Děti si postupně osvojují a zdokonalují hygienické návyky a dostávají prostor pro

samostatnost. Děti zapojujeme také do pomoci dospělým, např. prostírání, úklid herny, výzdoba.

Ve vzdělávací práci s dětmi preferují učitelky tyto formy a metody práce:

- Individuální, ve druhé řadě skupinovou a frontální práci s dětmi.
- Prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi.
- Situační učení, spontánní sociální učení.
- Didakticky zacílené činnosti, aktivity spontánní i řízené pedagogem.
- Učitelky čerpají z vlastního portfolia, které obsahuje hudebně-pohybové hry, základní říkadla, písně, básně, hry a doporučení pro práci s dětmi od 2 do 3 let

5. 6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka a dětí s odlišným mateřským jazykem

Akceptujeme přirozená vývojová specifika dětí předškolního věku a důsledně je promítáme do obsahu, forem a metod vzdělávání a zároveň umožňujeme rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb.

Individualizace vzdělávání u dětí s odlišným mateřským jazykem, bude tedy realizována v maximální možné míře ve vzdělávací oblasti jazyk a řeč.

Škola tak může aktuálně reagovat na změny situace týkající se zásadního zvýšení počtu dětí cizinců v dané mateřské škole a na jejich vzdělávací potřeby.

Adaptační plán

Vstup do mateřské školy lze dítěti cizinci usnadnit sestavením adaptačního plánu, kde bude mj. kladen důraz na osvojení si českého jazyka. Sestavení tohoto plánu však není právní povinnost. Adaptační plán bude sestavován dle individuálních potřeb dětí (a situace konkrétní rodiny) na první týdny docházky do mateřské školy, kdy se bude dítě postupně seznamovat s novým prostředím, režimem, kulturou, pravidly apod.

Adaptační plán je vhodné rozdělit na čtyři fáze:

1. V první fázi mohou zákonní zástupci hned po nástupu dítěte na nezbytně nutnou dobu zůstat s ním ve třídě.
2. Další dny budou děti ve třídě samy (bez zákonného zástupce) jen na 2 až 3 hodiny.
3. V předposlední fázi budou děti v mateřské škole celé dopoledne a zákonní zástupci si je mohou vyzvednout po obědě.
4. Poslední fáze, kdy už všechny předešlé proběhly bez problémů, budou děti v mateřské škole celý den.

Výuka českého jazyka

Podpůrným metodickým materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je metodika MŠMT k realizaci jazykové přípravy dětí a žáků cizinců v mateřských a základních školách, který lze využívat ať již v rámci jazykové přípravy v povinném předškolním vzdělávání, tak i při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Neformální kurikulum

Je soubor všeho, co se ve škole odehrává, co působí mimo přímo plánované vzdělávání a co spoluvytváří školu jako celek.

Obsahuje dva integrující principy podpory zdraví a dvanáct zásad podpory zdraví v MŠ – podmínky formálního kurikula.

Principy podpory zdraví:

1. Princip respektu k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa

Co děláme: - pracujeme podle modelu přirozených lidských potřeb A. Maslowa
- respektujeme individualitu každého dítěte
- uspokojujeme potřeby fyziologické a potřeby bezpečí
- dbáme na dodržování daných „pravidel“ ve třídě

Zaměříme se: - na uspokojování potřeb sounáležitosti, uznání a seberealizace
- na seznámení rodičů s modelem přirozených lidských potřeb

2. Princip rozvíjení komunikace a spolupráce

Co děláme: - každodenně komunikujeme s dítětem a mezi dospělými
- máme stanovená pravidla
- uplatňujeme kooperativní hry (většinou u starších dětí)

Zaměříme se: - na naslouchání druhému
- na větší využívání komunitního kruhu (2 - 3x týdně)

Zásady podpory zdraví:

1. Podmínka: Učitelka podporující zdraví

Co děláme: - prohlubujeme si vzdělání v oblastech pedagogiky, psychologie i zdravotnictví
- víme, že měnit návyky je dlouhodobý a obtížný úkol

Zaměříme se: - na to, aby náš zdravý životní styl působil jako vzor pro děti a pro rodiče
- na to, aby učitelka nebyla středem všeho dění ani dozorem

2. Podmínka: Věkově smíšené třídy

- Co děláme:
- vedeme starší děti k tomu, aby pomáhaly mladším
 - respektujeme individuální zvláštnosti dětí
 - nabízíme novým dětem adaptační režim
 - máme rozdílnou velikost stolků a židliček
 - různé hračky a stavebnice podle věku a schopností dítěte
 - snažíme se, aby děti nebyly přetěžovány a naopak nevytížené

- Zaměříme se:
- na umožnění integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
 - na zařazení dětí, které mají zvýšenou nebo speciální péči
 - na děti mladší tří let, kterým pomáháme v sebeobsluze, osobní hygieně
 - na děti s odlišným mateřským jazykem

3. Podmínka: Rytmický řád života a dne

viz: Organizace chodu – Režim dne

- Co děláme:
- dáváme co nejvíce příležitostí k uplatnění spontánního pohybu a ke spontánní hře
 - dodržujeme tříhodinový interval mezi jídly
 - zabezpečujeme dostatečnou délku pobytu venku (min. 2 hodiny) denně, podle počasí
 - přizpůsobujeme délku spánku a odpočinku (po konzultaci s rodiči) individuální potřebě dětí a také jejich věku – možnost klidových činností
 - zajišťujeme uspokojování fyziologických potřeb dítěte (pití, jídlo, WC)

- Zaměříme se:
- na to, abychom dávaly dětem co nejvíce příležitostí k tomu, aby se samy obsluhovaly a činnosti, které zvládnou, vykonávaly samy (při stolování, při úklidu, při oblékání)
 - na to, aby převládaly hry a činnosti co nejvíce na koberci a v koutcích, co nejméně u stolků

4. Podmínka: Tělesná pohoda a pohyb

viz: Organizace chodu – Režim dne

Co děláme: - rozvíjíme koordinaci hrubé a jemné motoriky, senzomotorické

koordinace (grafomotorika)

- cvičíme rozlišovací schopnosti všech smyslů
- zařazujeme zdravotní, dechová, relaxační a psychomotorická cvičení
- otužujeme děti vzduchem
- jsme zapojeni v projektu Se Sokolem do života

Zaměříme se: - budeme vysvětlovat rodičům oblékání dětí přiměřeně teplotám

nejen v místnosti, ale i při pobytu venku

- budeme nabízet více sportovních aktivit během dne

5. Podmínka: Zdravá výživa

Co děláme: - poskytujeme dětem plnohodnotnou a výživnou stravu

- mezi jídly dodržujeme tří hodinový interval
- do jídla děti nenutíme, děti se učí alespoň ochutnat
- máme zavedený pitný režim (várnice s teplým čajem po celý den)

Zaměříme se: - na větší klid u jídla

- necháme dětem čas na dojídání
- na to, aby si některé pokrmy přidávaly děti samy
- budeme apelovat na rodiče, aby dětem na oslavu narozenin dávali raději ovoce a zeleninu, mléčné výrobky
- na pití vody nebo neslazeného bylinného čaje

6. Podmínka: Spontánní hra

Co děláme: - necháváme dětem dostatek prostoru a času na spontánní hru,

aby jí mohly dokončit nebo v ní pokračovat později

- děti si samy vybírají, s čím si budou hrát
- máme vytvořená a graficky znázorněná „pravidla“, která se snažíme dodržovat

Zaměříme se: - na vytváření nových herních koutů

- na zajištění funkčních, estetických a podnětných stavebnic
- na vybavení zahrady dalšími průlezkami, kreslicí tabulí, venkovní kuchyňkou, vyvýšenými záhony, „vrbovým stanem“ pro děti

7. Podmínka: Podnětné věcné prostředí

Co děláme: - děti mají volný přístup ke hračkám a stavebnicím

- místnosti nepřetápíme, pravidelně větráme
- hračky a stavebnice uklízíme po hře na své místo
- hotové výsledky činností dětí vystavujeme

Zaměříme se: - na vybavení zahrady dalšími průlezkami, kreslicí tabulí, venkovní kuchyňkou, vyvýšenými záhony, „vrbovým stanem“ pro děti

- vybudování nového chodníku kolem MŠ a pískoviště

8. Podmínka: Bezpečné sociální prostředí

Co děláme: - vytváříme dětem takové prostředí, aby se v něm cítily spokojeně, jistě a bezpečně

- nově příchozí děti mají možnost se adaptovat na nové prostředí
- všechny děti mají rovnocenné postavení

Zaměříme se: - na to, abychom dítěti byly podporujícím partnerem (upouštět od přímého direktivního vedení)

- na vyhledávání dalších partnerů pro spolupráci (společenské instituce – SDH Dolní Lhota, návštěvy – lékaře, policie, hasičů, knihovny v Blansku, muzea v Blansku aj.)

9. Podmínka: Participativní a týmové řízení

Co děláme: - povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny v náplních práce pracovníků

- zástupce ředitele pro MŠ pozitivně motivuje zaměstnance a podporuje jejich vzájemnou spolupráci
- zástupce ředitele pro MŠ vypracovává Školní vzdělávací program a Roční plán školy, opírá se o spolupráci s ostatními pracovníky mateřské školy

- ke svému vzdělávání si učitelky vybírají z programové nabídky Pedagogického centra v Blansku a v Brně podle svého zájmu a zájmu školy

Zaměříme se: - na větší informovanost rodičů o programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole (nástěnka, osobní komunikace)

- větší informovanost veřejnosti na webových stránkách školy
- větší informovanost rodičů v aplikaci Edupage

10. Podmínka: Partnerské vztahy s rodiči

Co děláme: - chápeme rodiče jako partnery při výchově – vzájemná důvěra, otevřenost, vstřícnost a ochota spolupracovat

- konáme společné akce s rodiči a sourozenci dětí
- pořádáme Edukativně stimulační skupiny pro předškolní děti a jejich rodiče
- vypracováváme společný postup při výchově a vzdělávání dětí, upozorňujeme na problémy se školní zralostí
- pravidelně rodiče informujeme o činnostech a výsledcích školy (nástěnka), webové stránky školy

Zaměříme se: - budeme zapojovat rodiče do spolurozhodování a účast na životě školy – výběr akcí, sestavování plánů

- budeme pořádát pro rodiče a děti společná odpoledne a výlety do přírody a okolí svého bydliště
- konzultační hodiny pro rodiče

11. Podmínka: Spolupráce mateřské školy se základní školou

Co děláme: - aktivně spolupracujeme se základní školou (1. stupeň)

- pořádáme společné akce – výlety, divadelní představení, společná setkání
- chodíme na vzájemné návštěvy mateřské a základní školy
- zveme pedagogy základní školy na setkání s rodiči a dětmi v Edukativně stimulačních skupinách

Zaměříme se: - budeme rodičům nabízet odbornou literaturu a časopisy k tématu přechodu dítěte z mateřské školy do základní školy

- budeme seznamovat rodiče s jejich právy a povinnostmi z hlediska zákonných norem.

12. Podmínka: Začlenění mateřské školy do života obce

Co děláme: - respektujeme obec jako zřizovatele v souladu s odpovídajícími právními vztahy

- účastníme se akcí pořádaných Kulturním střediskem města Blanska
- prezentujeme se veřejnosti - webové stránky- www.zssalmova.cz
- podílíme se na kulturním programu při rozsvícení vánočního stromu

Zaměříme se: - na navazování spolupráce s občanskými sdruženími v obci

(OA, SDH) a kulturními institucemi (knihovna, muzeum), MAS

- kontaktujeme místní podnikatele

Formální kurikulum

Dospělý člověk podporující zdraví má tyto **klíčové kompetence**:

1. Rozumí holistickému pojetí zdraví, pojmům podpory zdraví a prevence nemocí.
2. Uvědomuje si, že zdraví je prioritní hodnotou.
3. Dovede řešit problémy a řeší je.
4. Má vyvinutou odpovědnost za vlastní chování a způsob života.
5. Posiluje duševní odolnost.
6. Ovládá dovednosti komunikace a spolupráce.
7. Aktivně se spolupodílí na tvorbě podmínek a prostředí pro zdraví všech.

Obsah vzdělávání v podpoře zdraví dítěte předškolního věku je rozdělen do pěti oblastí:

Biologická oblast – Dítě a jeho tělo

Psychologická oblast – Dítě a jeho psychika

Interpersonální oblast – Dítě a ten druhý

Sociálně – kulturní oblast – Dítě a společnost

Enviromentální oblast – Dítě a svět

U dítěte rozvíjíme tato **hlediska**:

1. Identita

2. Společenství

3. Rozumět světu

4. Aktivita

5. Zdravý životní styl

Kompetence podpory zdraví u dítěte předškolního věku jsou odvozeny ze sedmi klíčových kompetencí dospělého člověka.

Tématické celky

Téma: „Vesele životem!“

Využitím situací, prožitků a plánovaných činností vytváříme podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu dítěte v mateřské škole a vychováváme tak dítě ke zdravému životnímu stylu.

Jednotlivé okruhy podtémat a tematických částí si učitelky zpracují do třídních plánů.

Dle potřeby je možný odklon od podtématu nebo tematické části podle zájmu dětí.

1. Podtéma: „Vím, kdo jsem“ - identita

Využitím situací, prožitků a plánovaných činností dítě poznává samo sebe, roli, kterou zastává a připravuje se na roli budoucí.

Cílové kompetence:

- Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku. - 3/4
- Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života. – 3/7
- Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické), přizpůsobit jim své chování. – 4/2
- Odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost. – 4/3
- V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování. – 4/4
- Dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji. – 4/5
- Poznáváním sebe samého vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech. – 5/1
- Chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat. – 5/4
- Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky. – 5/9
- Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti. – 7/4

Tematické části:

Vesele do mateřské školy – adaptace na mateřskou školu, seznámení dětí s ostatními dětmi, s prostředím, se základními pravidly chování, s režimem dne

S čím si hraji – umět pojmenovat všechno s čím si dítě hraje, vytváření pojmů, péče o hračky, zkoumat jejich vlastnosti, odhalovat jejich podstatné znaky, rozvoj fantazie a představivosti, seznamování se společenskými hrami, vzájemné chování při hře, respektování pravidel

Magický svět smyslů – seznámení dětí se smysly- čich, sluch, hmat, chuť a zrak, proč jsou pro člověka důležité, jak je využíváme. Prostorová orientace, pravolevá orientace, jemná motorika, pohotovost.

Jdeme k zápisu – příprava dětí k zápisu, znalost barev, rozlišení předmětů – tvary, velikosti, časové představy, geometrické tvary, počet, číslice, držení tužky

Loučíme se s mateřskou školou – návštěva základní školy – ukázky výchovné práce, zábavné soutěživé odpoledne, slavnostní rozloučení

2. Podtéma: „Spolu je nám dobře“- společenství

Prostřednictvím situací a plánovaných činností se děti učí žít spolu, řešit vzniklé situace a pěstovat přátelské vztahy, respektovat se navzájem.

Cílové kompetence:

- Uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, rasy, náboženství, sociálního zázemí, životní úrovně). – 1/7
- Rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví. – 2/2
- K problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný. – 3/5
- Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí. – 5/2
- Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly. – 5/5
- Má vytvořené základní návyky společenského chování. – 6/1
- Je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým. – 6/2
- Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí. – 6/4

- Chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba. – 6/5
- Chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých. – 7/3
- U druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování. – 7/5

Tématické části:

Já a moji kamarádi – znát své jméno, jména kamarádů, navazování dětských přátelství, začlenění se mezi vrstevníky, učit se respektovat ostatní děti

Moje rodina- význam a struktura rodiny, citové vazby, funkce jednotlivých členů rodiny, jejich jména, uvědomění si rozdílů mezi mužem a ženou, dospělými a dětmi, porovnávání odlišností prostředí rodinného a školního

Místo, kde žiji – naše obec, její vzhled, struktura a důležité instituce v Blansku, orientace v okolí MŠ, přímé pozorování přírodních, kulturních, technických objektů v okolí, vytváření si pozitivního vztahu k místu a k prostředí bydliště dítěte, pěší výlety do okolí obce

Co, kdo dělá – jaké má povolání maminka a tatínek, kde pracují, rozlišení řemesel, k čemu slouží, co se z čeho vyrábí, stroje, nástroje a nářadí, jejich užívání

3. Podtéma: „Objevujeme svět kolem nás“- rozumět světu

Využitím situací, prožitků a plánovaných činností se děti učí poznávat a chápat změny kolem sebe, jejich příčiny a souvislosti, rozlišovat živou a neživou přírodu.

Cílové kompetence:

- Rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat a ty, které mohou zdraví poškozovat. – 1/4
- Má zájem pochopit jevy kolem sebe v souvislostech, dovede se ptát. – 1/5
- Je zvědavý, má touhu poznávat. – 3/1
- Ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí. – 3/2
- Chce poznávat své okolí, svět. – 7/1
- Má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se. – 7/6

- Prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou živou i neživou. – 7/7
- Ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje. – 7/8

Tématické části:

Co dozrává na zahradě a na poli – sklizeň ovoce a zeleniny, význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka, práce na zahradě, zpracování ovoce a zeleniny, práce na poli, sklizeň brambor, řepy

Podzimní čarování – hlavní znaky podzimu, proměny přírody – barvy, jehličnaté a listnaté stromy - rozlišení, houby, sběr přírodnin – výrobky

Poznáváme zvířata – domácí zvířata, jejich vzhled, užitek pro člověka, mláďata, zvířata ve volné přírodě a exotická zvířata

Když příroda spí – hlavní znaky zimy, co se v přírodě mění, vlastnosti sněhu, ledu, jak se chráníme před zimou, jak se staráme o zvířata a ptáky v zimě, hry na sněhu

Dopravní prostředky – vodní, vzdušné, pozemní i podzemní, jejich využití, jak se chováme na silnici, v dopravních prostředcích, bezpečnost na silnici, k čemu nám slouží dopravní značky, znalost některých

Máme jaro, máme – charakteristické znaky jara, změny v přírodě, názvy jarních květin

Planeta Země, vesmír – naše Země jako součást vesmíru, znalost některých planet, jak Země vypadá, přírodní živly – oheň, voda, vzduch, počasí, neživá příroda

4. Podtéma: „Zapojujeme se do dění kolem sebe“- aktivita

Využitím situací, prožitků a plánovaných činností se děti učí aktivně zapojovat a ovlivňovat dění kolem sebe, pomáhat ostatním a nebýt lhostejný.

Cílové kompetence:

- Rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti. – 3/3
- Řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby. – 3/6
- Umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč. – 4/6
- Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace. – 5/6

- Má zvnitřnělou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel. Přijatá pravidla se snaží plnit. – 5/7
- Dovede požádat o pomoc, když je v nouzi. – 5/8
- Dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a s dospělými. – 6/3
- Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití. – 6/6
- Uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody. – 6/7
- Prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími. – 7/2

Tématické části:

S čerty nejsou žerty – seznámení s lidovými zvyky a tradicemi, posezení s Mikulášem a andělem, mikulášská nadílka

Vánoční cinkání – seznámení s lidovými zvyky a tradicemi, vytváření předvánoční atmosféry v MŠ, zdobení stromečku, vánoční nadílka, vánoční posezení s dětmi a rodiči

Těšíme se na karneval – proč se karnevaly slaví, výroba masek a příprava na karneval, vlastní karneval – soutěže, tanec, vyhodnocení masek

Maminky mají svátek – příprava a výroba dárků pro maminky, oslava jejich svátku – společné posezení s rodiči

Týden dětské radosti – oslavy MDD – soutěže, ukázky vystoupení policistů a hasičů, školní výlet, divadelní představení

5. Podtéma: „Chci být zdravý“ – zdravý životní styl

Prostřednictvím situací a plánovaných činností si děti osvojují zdravé životní návyky.

Cílové kompetence:

- Má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích. – 1/1
- Vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním, a že tyto potíže spolu mohou souviset. - 1/2
- Rozumí tomu, že způsob jakým se člověk chová a žije, má vliv, jak špatný nebo dobrý, na jeho zdraví. – 1/3

- Má vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, drogy, hry na automatech). – 1/6
- Vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje. – 2/1
- Chápe, že zdraví není samozřejmost a musí se chránit. – 2/3
- Chápe, že když je člověk nemocen (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky), nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k životu. – 2/4.
- Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody. – 2/5
- Má vytvořenou představu o zdravé životosprávě. – 2/6
- Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny. – 4/1
- Chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti. – 5/3

Tématické části:

Sportujeme, otužujeme se – různé druhy sportů, proč je aktivní pohyb důležitý pro člověka; jak je důležité otužování; oblečení a obuv – jejich rozlišení, účel, též v souvislosti s počasím, ročním obdobím

Zdravě se stravujeme - zdravé a nezdravé potraviny, jídla – význam zdravé stravy pro člověka

Moje tělo a zdraví – uvědomění si vlastního těla, rozlišení částí těla, poznatky o zdraví a nemoci – prevence, hygienické pomůcky – pojmenování, účel, správné zacházení s nimi

Co škodí našemu zdraví, přírodě – povědomí o tom, co zdraví škodí a jakým způsobem si své zdraví můžeme chránit, kdo a co škodí přírodě a jak můžeme přírodu chránit

6. Evaluace

Je průběžný proces, který doprovází tvorbu a realizaci ve škole a třídě.

Jejím úkolem je zabývat se výsledky vyhodnocení třídních kurikul a řešit problémy, které z toho vyplývají pro třídu, školu.

Evaluaci můžeme rozdělit:

Vnější evaluaci – zpravidla prováděná ČŠI, zřizovatelem

Vnitřní evaluaci (autoevaluaci) – provádí škola

Mateřské školy podporující zdraví mají pro evaluaci a autoevaluaci vytvořen soubor dotazníků a tabulek INDI MŠ a ukazatele dosaženého vzdělání, které každá MŠ upraví do sdružených ukazatelů – SUKY

Metody hodnocení a evaluace, které může učitel v MŠ uplatnit:

- pozorování, opakované pozorování
- rozhovor s dítětem, rozhovor s rodiči, konzultace s ostatními odborníky
- diskuse
- rozbor herních aktivit dítěte
- rozbor procesu učení (vhodné využití didaktických her a testů)
- rozbor jazykových projevů (úroveň komunikace)
- rozbor, analýza prací – výtvorů dítěte (např. kresby, pracovních výrobků apod.)
- rozbor osobní dokumentace dítěte
- anamnéza (rodinná, osobní)
- sociometrické metody (rozbor chování a jednání ve skupině, vztahy, postavení dítěte ve skupině apod.)
- analýza vlastní pedagogické aktivity

Prostředky evaluace:

- Průběžné vyhodnocování zpracování TVP a jejich funkčnosti, porovnávání s požadavky ŠVP, optimalizace (písemné záznamy o diskuzích k TVP, kontrolách ředitelkou a úpravách, jednání v praxi i na poradách – průběžně).
- Průběžné sledování a hodnocení respektování podmínek (materiálních, hygienických, organizace provozu školy a podmínek k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí) – zápisy do sešitu oprav, do zprávy BOZP, do hospitačních zápisů.
- Sledování a hodnocení kvality práce provozních zaměstnanců – kontrolní činnost
- Sledování a hodnocení práce pedagogických zaměstnanců školy – kontrolní a hospitační činnost (Záznam o hospitaci).
- Individuální pedagogická a speciálně pedagogická diagnostika.
- Průběžná kontrola realizace hodnocení dětí a vedení diagnostických záznamů, řešení problematiky na pedagogických poradách.
- Závěrečné (pololetní a roční) zhodnocení vzdělávacího procesu v MŠ – porovnání průběhu a výsledků vzdělávání se vzdělávacími cíly ŠVP a cíly RVP.
- Sledování a hodnocení spolupráce školy s ostatními institucemi a odborníky.
- Kontroly dodržování vnitřních norem školy, školního a organizačního řádu školy a plnění pracovní náplně.
- Kontroly třídní a jiné svěřené dokumentace.

a) Na úrovni jednotlivců

Koho, co: **Děti a jejich výsledky**

Kdo: učitelka – pedagogická diagnostika, hodnocení tematických částí,
SUKy

Kdo: ředitel – kontrolní a hospitační činnost

Kdy, jak často: učitelka - každé 2-3 měsíce; po ukončení tematické části
ředitel - 2x ročně

K vedení pedagogické diagnostiky je zpracován manuál, který učitelky používají.

Koho, co: **Sebehodnocení učitelky**

Kdo: učitelka – dotazník INDI

Kdo: ředitel – kontrolní a hospitační činnost

Kdo: zástupce ředitele pro MŠ – kontrolní a hospitační činnost

Kdo: rodiče – dotazník pro rodiče – INDI

Kdy, jak často: učitelka – 1x ročně

ředitel – 2x ročně

zástupce ředitele pro MŠ – 1 x měsíčně, 6 x ročně

rodiče – 1x ročně

b) Na úrovni třídního kurikula

Koho, co: **Každodenní vyhodnocování pedagogických činností**

Kdo: učitelky – zajišťování prožitkového učení (spontaneita, objevnost, komunikativnost, aktivita a tvořivost, konkrétnost, celostnost)

Kdy, jak často: každý den

Koho, co: **Zpětná vazba tematické části**

Kdo: učitelky

Kdy, jak často: po ukončení tematické části

Koho, co: **Hodnocení třídního ročního plánu - I. a II. pololetí**

Kdo: učitelky – naplňování cílů a úkolů Ročního plánu

Kdy, jak často: 2 x ročně

Kriteria k hodnocení TVP

- Složení třídy – celkový počet dětí, rozložení do věkových skupin, počet chlapců, dívek
- Výsledky výchovně vzdělávací práce – plnění kompetencí, zpětná vazba tematických celků
- Výsledky dětí odcházejících do ZŠ – úroveň zjištěná diagnostikou, návrhy na odklad ŠD, vyšetření v PPP, účast v E-S skupinách, individuální plány OŠD
- Podmínky vzdělávání

- Úroveň vzdělávacího procesu – komunikace s dětmi, sledování vývoje dítěte, plánování, metody a formy práce s dětmi
- Návrhy, opatření na zlepšení

c) Na úrovni školního vzdělávacího programu

Koho, co: **Hodnotící zpráva**

Kdo: ředitel a učitelky – využití INDI, sebehodnocení provozních zaměstnanců, hodnocení tříd, výsledky kontrolní a hospitační činnosti, dotazníky od rodičů

Kdy, jak často: vyhodnocujeme průběžně, minimálně 1x ročně, zpráva po ukončení tříletého období